

Gäller för: Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning Östra

Giltig från: 2025-02-14

Innehållsansvar: Oskar Svedberg, (osksv3), Specialistläkare

Giltig till: 2027-02-06

Granskad av: Flera granskare finns - se eftersättsblad

Godkänd av: Sofia Ekdahl, (sofek1), Verksamhetschef

Kortisol-dygnskurva med ACTH

Revidering

Denna revidering ersätter version 8

Förändring sedan föregående version

Ingen förändring sedan föregående version.

Syfte

Dygnskurva p-Kortisol ingår ofta i utredning av misstänkt överproduktion av kortisol. Utredningen görs på Diabetes/Endokrin avdelning 355 Medicin-, Geriatrik- och Akutmottagning Östra.

Ansvar

Respektive linjeförordnad ansvarar för att rutinen är känd och följs.

Arbetsbeskrivning

En dygnskurva avseende p-Kortisol och ACTH görs i samband med utredning av misstänkt Cushings syndrom. Patienter med överproduktion av kortisol saknar ofta normal dygnsvariation av p-Kortisol.

Om patienten läggs in enbart för att göra en p-Kortisol dygnskurva kallas patienten in till avdelning 355 kl 14.00 på eftermiddagen **dag 1** och kan sedan eventuellt skrivas ut under eftermiddagen **dag 2**.

FÖRBEREDELSE

Skriv ut provrörsetiketter. På midnattsproverna skrivs tiden 23:59 på etikettskrivaren.

MATERIAL

- 1 st rosa PVK

- Vacutainer
- 8 gel-rör för analys av p-Kortisol
- 2 EDTA-rör för analys av ACTH
- Slaskrör för prover som dras ur PVK
- Isbad (inklusive plastpåse/plasthandske till rör) iordningställt inför varje provtagning med ACTH.
- Dunk för urinspar - hämtas på lab

TILLVÄGAGÅNGSSÄTT

- Sätt PVK
- tU-kortisol från klockan 16 **dag 1** till klockan 16 **dag 2**. Dunken med urin lämnas därefter till lab. Glöm inte etikett.
- Prover tas
 - Kl 16:00: p-Kortisol
 - Kl 20:00: p-Kortisol
 - Kl 24:00: p-Kortisol och p-ACTH (skriv kl. 23.59 på etiketten)
 - Kl 04:00: p-Kortisol
 - Kl 08:00: p-Kortisol och p-ACTH
 - Kl 12:00: p-Kortisol
- Ca 15 minuter före varje provtagning av ACTH ska man ringa Klinisk kemi och förvarna dem om att vi har ett prov på is så att de hinner starta kylcentrifugen.
- Glöm inte att ta slaskrör före och spola efter med NaCl vid varje provtagningstillfälle!
- ACTH-rören ska stoppas ner i plastpåse/plasthandske och ligga i isbad.
- Lämna ner proverna till Klinisk Kemi direkt efter provtagning.
- Kl 04:00-provet kan lämnas på lab tillsammans med övriga morgonprover.

Uppföljning, utvärdering och revision

Revisionsansvarig ansvarar för uppföljning och utvärdering. Avvikelser hanteras enligt SU:s riktlinjer för MedControl Pro.

Granskare/Arbetsgrupp

Oskar Svedberg VÖL, Georgios Kontogeorgos Överläkare, Lisa Leijon
medicinsjuksköterska, avd 355 Medicin Geriatrik och Akutmottagning SU/Östra.

Information om handlingen

Handlingstyp: Rutin

Gäller för: Verksamhet Medicin Geriatrik och Akutmottagning
Östra

Innehållsansvar: Oskar Svedberg, (osksv3), Specialistläkare

Granskad av: Georgios Kontogeorgos, (geoko2), Överläkare,
Lisa Leijon, (lisle9), Sektionsledare

Godkänd av: Sofia Ekdahl, (sofek1), Verksamhetschef

Dokument-ID: SU9881-362022085-21

Version: 9.0

Giltig från: 2025-02-14

Giltig till: 2027-02-06